

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Навчально-науковий інститут публічного управління та адміністрування

Кафедра соціальної роботи, управління і педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

 Ю .В. Котляр

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

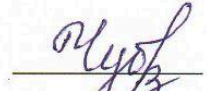
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ ДИСЦИПЛІН

Спеціальність - 123 Комп'ютерна інженерія

Рівень вищої освіти – третій (доктор філософії)

Розробник

Чубук Р. В.

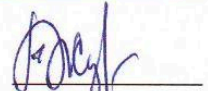
Завідувач кафедри розробника

Кузнецова О. А.

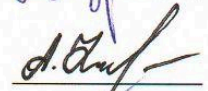
Завідувач кафедри спеціальності

Журавська І. М.

Завідувач відділу аспірантури

Ужва А. М.

Гарант освітньо-наукової програми

Чуйко Г. П.

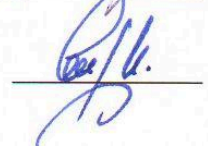
Декан факультету (до якого відноситься спеціальність)

Бойко А. П.

Начальник НМВ

Шкірчак С. І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни
Найменування дисципліни	«Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін»
Галузь знань	12 Інформаційні технології
Спеціальність	123 Комп'ютерна інженерія
Освітня кваліфікація	Доктор філософії
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Статус дисципліни	Обов'язковий компонент загальної підготовки
Навчальний рік	2023–2024
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма
	I-й
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредита / 90 годин
Структура курсу:	Денна форма
☐ лекції	20
☐ семінарські заняття	10
☐ годин самостійної роботи студентів	60
Відсоток аудиторного навантаження	33 %
Мова викладання	українська
Форма проміжного контролю (якщо є)	–
Форма підсумкового контролю	Іспит

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Пріоритетним напрямом реформування освіти є підготовка кваліфікованих кадрів, здатних до творчого, професійного розвитку, освоєння, впровадження і реалізації освітніх, наукових та інформаційних технологій тощо.

Під час професійної підготовки фахівців за освітньо-науковим рівнем «доктор філософії», аспіранти отримують ґрунтовну педагогічну і методичну підготовку, що здійснюється згідно з навчальним планом та робочою програмою навчальної дисципліни: «Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін». Базою для вивчення цього предмету є знання докторів філософії з фахових дисциплін в теоретичному, методичному і практичному аспектах, що вони вивчали за попередніми освітніми програмами.

Предметом дисципліни «Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін» є:

- освітній процес професійної підготовки і навчально-виховний процес формування культурної еліти сучасного суспільства;
- вивчення закономірних зв'язків, що існують між освітою, навчанням, вихованням і розвитком студентів у ЗВО;
- розробка та впровадження методологічних, теоретичних і методичних аспектів становлення сучасного інтелектуально-компетентного фахівця будь-якої галузі духовного або матеріального виробництва.

Метою дисципліни «Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін» є:

- ознайомлення з методологічними основами, теорією та методикою викладання професійно-орієнтованих дисциплін;
- забезпечення методичної підготовки докторів філософії як майбутніх викладачів закладу вищої освіти;
- формування у аспірантів необхідних знань щодо специфічних особливостей навчального предмета як об'єкта професійної діяльності;
- ознайомлення з інструментарієм ефективної організації освітньої та навчальної діяльності;
- формування системи знань про організацію освітнього і педагогічного процесів;
- застосування сучасних дидактичних технологій у викладанні професійно-орієнтованих дисциплін.

Завданнями дисципліни «Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін» є:

- ознайомити майбутніх викладачів з нормативними документами, що регулюють організацію процесу навчання у вищій школі;
- аналіз змісту, форм і методів освіти, навчання, виховання і розвитку студентів;
- розглянути сучасні дидактичні технології, за якими здійснюється професійна підготовка;
- активізувати науково-дослідну та практичну діяльність, що спрямована на самостійну розробку окремих лекційних, практичних занять зі студентами та їх апробацію у навчальному процесі вищої школи;
- розробка нових освітніх технологій навчання і виховання студентів у ЗВО;
- розкриття педагогічних і методичних закономірностей формування особистості студентів як майбутніх фахівців;
- ознайомити аспірантів із концептуальними засадами викладання у ЗВО, особливостями організації навчання;
- навчити орієнтуватись у навчальних планах та програмах;
- ознайомити аспірантів з номенклатурою ведення навчальної документації на кафедрі;
- виховувати в них ділові здібності діяти відповідно своїх професійних обов'язків у конкретних ситуаціях;

- аналіз методів контролю та оцінки успішності та якості освіти на основі системного підходу;
- співвідношення мети, принципів, засобів, форм і методів освіти, навчання і виховання;
- розробка концепцій, теорій, ідей та методик освіти, навчання і виховання, критеріїв їхньої ефективності на основі закономірностей цих процесів;
- використовувати набуті знання у практичній професійній діяльності.

Після вивчення курсу аспіранти повинні знати:

- сутність та своєрідність навчально-виховного процесу у вищій школі;
- тенденції та особливості розвитку системи вищої освіти в Україні та зарубіжних країнах;
- суперечності, психічні функції, особливості розвитку молодшої людини студентського віку;
- структуру, психолого-педагогічні аспекти організації навчально-пізнавальної діяльності студентів;
- критерії відбору, принципи структурування змісту навчального курсу у вищій школі;
- сучасні інтерактивні методи навчання студентів;
- форми організації навчання студентів;
- норми, критерії оцінювання знань, умінь студентів, повідомлення їм та отримання від них зворотного зв'язку;
- сутність, особливості, методи, прийоми виховання студентів;
- педагогічні уміння діяльності викладача вищої школи;
- особливості вербальної та невербальної поведінки викладача;
- сутність, напрями, організації спілкування зі студентами;
- етапи, способи розв'язання конфліктів зі студентами;
- шляхи, умови формування студентської спільноти;
- методи науково-педагогічних досліджень.

На основі цих знань у аспірантів повинні бути сформовані уміння:

- використовувати інноваційні технології під час викладання професійно-орієнтованих дисциплін;
- підготувати та прочитати лекцію (вступну, оглядову, проблемну, заключну);
- проводити семінарські, практичні та лабораторні заняття;
- контролювати самостійну роботу;
- проводити взаємовідвідування занять і дати оцінку якості викладання;
- аналізувати навчальну документацію та на цій основі розробляти навчальні програми з професійно-орієнтованих дисциплін;
- добирати та використовувати педагогічно доцільні методи та організаційні форми викладання;
- організувати навчально-дослідну та самостійну роботу студентів;
- застосовувати методи контролю та оцінки успішності майбутніх фахівців;
- організувати процес спілкування викладача з студентами;
- використовувати у навчальному процесі методичні матеріали;
- створювати макети робочих програм з фахових дисциплін;
- застосовувати різні види і стилі навчання в процесі викладання;
- використовувати психолого-педагогічні методи та прийоми впливу на особистість;
- дотримуватися норм поведінки в умовах цілеспрямованого навчально-виховного процесу;
- застосовувати інтерактивні методи, тренінгові технології, форми навчально-пізнавальної діяльності студентів (мозкова атака, дискусія, діалог, «кейс» - метод, рольова гра, метод проектів, групова взаємодія тощо).

Програма побудована за вимогами кредитно-трансферної системи організації навчального процесу у вищих закладах освіти та узгоджена з примірною структурою змісту навчальної дисципліни, що рекомендована Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Контроль за роботою аспірантів здійснюється шляхом виконання самостійних завдань, та екзамену. Оцінювання самостійної роботи аспірантів проводиться відповідно до шкали оцінювання.

Методика вивчення дисципліни передбачає: використання сучасних освітніх технологій; поглиблену самостійну роботу аспірантів; практичне застосування набутих знань, умінь і навичок на заняттях при подальшому вивченні дисциплін «Філософія науки», «Управління науковими проектами», а також дисциплін професійного циклу.

Розроблена робоча програма відповідає освітній програмі підготовки фахівців та орієнтовані на **формування компетентностей**:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК04	Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері комп'ютерної інженерії на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК)	СК04	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

Відповідно до освітньої програми **прогнозовані результати навчання** включають такі уміння:

PH02	Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з комп'ютерної інженерії та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблем.
PH10	Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері інформаційних технологій, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

Контроль за засвоєнням матеріалу. Контроль знань здійснюється у формі поточного та підсумкового етапів. Поточний контроль здійснюється під час вивчення тем, проведення семінарських занять. Підсумковий контроль проводиться у відповідності з навчальним планом у формі семестрового іспиту, який має на меті перевірку знань з теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань при вирішенні практичних завдань, а також навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою.

Система контролю навчальної дисципліни передбачає оцінювання за модульно-рейтинговою системою. Форма підсумкового контролю – іспит. Максимальна кількість балів, яку можна отримати протягом вивчення навчальної дисципліни – 100 балів.

3. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Теми	Лекції	Практичні (семінарські)	Самостійна робота
1	Дидактика вищої школи як педагогічна теорія	2	2	6
2	Форми, види, методи та засоби освіти у вищій школі	2		6
3	Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти	2	2	6
4	Концептуальні аспекти методики викладання у вищій школі	2		6
5	Методика викладання лекційних занять у вищій школі	2	2	6
6	Методика проведення семінарських, практичних та інших форм занять	2		6
7	Методика організації самостійної навчальної роботи студентів	2	2	6
8	Методика організації дистанційного навчання у системі вищої освіти	2		6
9	Методика організації науково-дослідної роботи студентів	2	2	6
10	Методика аналізу та оцінювання навчальних досягнень студентів	2		6
	Всього за дисципліною	20	10	60

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№ з/п	Тема заняття / план
1	Тема 1. Дидактика вищої школи як педагогічна теорія 1. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи 2. Сутність і методологічні засади навчання 3. Рушійні сили, логіка навчального процесу 4. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності 5. Мотиви навчання, типи навчання, їх характеристика 6. Інтенсифікація навчально-виховного процесу
2	Тема 2. Форми, види, методи та засоби освіти у вищій школі 1. Розвиток і становлення організаційних форм освіти. 2. Типологія і характеристика методів навчання. 3. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання.
3	Тема 3. Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти 1. Сутність педагогічної інноватики 2. Шляхи оновлення системи вищої освіти в Україні 3. Сучасні технології підґрунтя оновлення професійної підготовки вчителя
4	Тема 4. Концептуальні аспекти методики викладання у вищій школі 1. Концепція підготовки кадрів у системі вищої освіти

№ з/п	Тема заняття / план
	2. Навчально-методична робота 3. Складові навчально-методичного забезпечення
5	Тема 5. Методика викладання лекційних занять у вищій школі 1. Академічна лекція в системі професійної підготовки студентів 2. Технологія і техніки підготовки академічної лекції 3. Дидактичні і методичні вимоги до академічної лекції 4. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі
6	Тема 6. Методика проведення семінарських, практичних та інших форм занять 1. Дидактичні основи семінарських, практичних та інших форм занять 2. Види семінарів, вимоги до їх організації та проведення 3. Методики організації та проведення практичних, занять, консультацій
7	Тема 7. Методика організації самостійної навчальної роботи студентів 1. Особливості навчальної роботи студентів 2. Адаптація студентів до самостійної навчальної роботи 3. Уміння слухати і конспектувати лекції 4. Підготовка до практичних, семінарських занять та контрольних заходів
8	Тема 8. Методика організації дистанційного навчання у системі вищої освіти 1. Соціально-економічні потреби в дистанційній освіті 2. Короткий екскурс в історію дистанційного навчання 3. Сутність дистанційного навчання 4. Мотиви і принципи організації дистанційного навчання 5. Умови ефективності дистанційного навчання
9	Тема 9. Методика організації науково-дослідної роботи студентів 1. Наукова робота студентів – важливий чинник ефективності професійної підготовки фахівців з вищою освітою 2. Системність в організації науково-дослідної роботи студентів 3. Форми й види науково-дослідної роботи студентів 4. Методи організації науково-дослідної роботи студентів
10	Тема 10. Методика аналізу та оцінювання навчальних досягнень студентів 1. Значення аналізу та оцінювання навчальних досягнень студентів 2. Функції оцінювання навчальних досягнень студентів 3. Принципи, види та методи оцінювання навчальних досягнень студентів 4. Методика проведення контрольних дій у вищій школі 5. Європейська кредитно-трансферна система навчання та оцінювання навчальних досягнень студентів

4.2. План семінарських занять

№ з/п	Тема заняття / план
1	Тема 1. Дидактика вищої школи як педагогічна теорія 1. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи 2. Сутність і методологічні засади навчання 3. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності 4. Мотиви навчання, типи навчання, їх характеристика
	Тема 2. Форми, види, методи та засоби освіти у вищій школі 1. Розвиток і становлення організаційних форм освіти. 2. Типологія і характеристика методів навчання. 3. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання.

№ з/п	Тема заняття / план
2	Тема 3. Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність педагогічної інноватики 2. Шляхи оновлення системи вищої освіти в Україні 3. Сучасні технології підгрунтя оновлення професійної підготовки вчителя
	Тема 4. Концептуальні аспекти методики викладання у вищій школі <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепція підготовки кадрів у системі вищої освіти 2. Навчально-методична робота 3. Складові навчально-методичного забезпечення
3	Тема 5. Методика викладання лекційних занять у вищій школі <ol style="list-style-type: none"> 1. Академічна лекція в системі професійної підготовки студентів 2. Технологія і техніки підготовки академічної лекції 3. Дидактичні і методичні вимоги до академічної лекції 4. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі
	Тема 6. Методика проведення семінарських, практичних та інших форм занять <ol style="list-style-type: none"> 1. Дидактичні основи семінарських, практичних та інших форм занять 2. Види семінарів, вимоги до їх організації та проведення 3. Методики організації та проведення практичних, занять, консультацій
4	Тема 7. Методика організації самостійної навчальної роботи студентів <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості навчальної роботи студентів 2. Адаптація студентів до самостійної навчальної роботи 3. Уміння слухати і конспектувати лекції 4. Підготовка до практичних, семінарських занять та контрольних заходів
	Тема 8. Методика організації дистанційного навчання у системі вищої освіти <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-економічні потреби в дистанційній освіті 2. Короткий екскурс в історію дистанційного навчання 3. Сутність дистанційного навчання, мотиви і принципи його організації 4. Умови ефективності дистанційного навчання
5	Тема 9. Методика організації науково-дослідної роботи студентів <ol style="list-style-type: none"> 1. Наукова робота студентів – важливий чинник ефективності професійної підготовки фахівців з вищою освітою 2. Системність в організації науково-дослідної роботи студентів 3. Форми й види науково-дослідної роботи студентів 4. Методи організації науково-дослідної роботи студентів
	Тема 10. Методика аналізу та оцінювання навчальних досягнень студентів <ol style="list-style-type: none"> 1. Функції оцінювання навчальних досягнень студентів 2. Принципи, види та методи оцінювання навчальних досягнень студентів 3. Методика проведення контрольних дій у вищій школі 4. Європейська кредитно-трансферна система навчання та оцінювання навчальних досягнень студентів

5 Завдання для самостійної роботи

5.1. ЗАВДАННЯ. Підготуйте усні відповіді на такі запитання:

1. Розкажіть про академічну лекцію в системі вищої школи.
2. Поясніть типи лекцій, їх призначення і завдання.
3. Суть психолого-педагогічних вимог до проведення лекції у вищій школі;
4. Основні стимули активізації пізнавальної діяльності студентів на лекції.
5. Розкажіть про дидактичні основи семінарських, практичних та інших форм занять.
6. Охарактеризуйте види семінарів, вимоги до їх організації та проведення.
7. Психолого-педагогічні умови запровадження інноваційних педагогічних технологій у ЗВО;
8. Завдання і сутність комп'ютерного практикуму.
9. Розкажіть про особливості навчальної роботи студентів.
10. У чому суть адаптації студентів до самостійної навчальної роботи.
11. Методика організації самостійної роботи з навчальною і науковою літературою;
12. Методика написання тез та оформлення цитат.
13. Розкажіть про соціально-економічні потреби в дистанційній освіті.
14. Технологія створення мультимедіа курсу.
15. Розкажіть про наукову роботу студентів як важливий чинник ефективності професійної підготовки фахівців з вищою освітою.
16. Охарактеризуйте методичні основи і системність організації науково-дослідної роботи студентів.
17. Охарактеризуйте методику проведення контрольних дій у вищій школі.
18. Вимоги, тривалість і складність контрольних завдань;

5.2. ЗАВДАННЯ. Виконайте індивідуальні завдання:

1. Підготуйте презентацію на одне із запитань плану до обраної вами теми курсу.
2. Використовуючи базові поняття і ключові терміни теми, складіть кросворд до обраної вами теми курсу.
3. Використовуючи основні поняття і ключові терміни однієї із тем, складіть блок-тестів із 12-15 запитань з ключем-відповіддю до обраної вами теми курсу.

5.3. ЗАВДАННЯ. Самостійна робота студентів:

1. Охарактеризуйте рушійні сили та логіку навчального процесу.
2. Обґрунтуйте структуру процесу оволодіння знаннями, вміннями та навичками
3. У чому суть дидактичних вимог до вибору методів навчання
4. Розкажіть про методи навчання залежно від типу пізнавальної діяльності
5. Обґрунтуйте доцільність використання тестового контролю;
6. Обґрунтуйте особливості засобів навчання;
7. Охарактеризуйте сучасні технології як підґрунтя оновлення професійної підготовки фахівця.
8. Розкажіть про концепцію оновлення підготовки майбутніх фахівців на основі застосування інноваційних технологій.
9. Суть пізнавальної діяльності на етапах почуттєвого і логічного пізнання;
10. Гуманістична спрямованість освітніх інноваційних процесів;
11. Обґрунтуйте вимоги до системи контролю
12. Розкажіть про види, рівні та форми контролю якості навчання

13. Охарактеризуйте технологію і техніку підготовки академічної лекції.
14. Поясніть дидактичні і методичні вимоги до академічної лекції.
15. Суть основних методів активізації пізнавальної діяльності на лекції;
16. Особливості проблемної лекції;
17. У чому суть методики організації та проведення семінарських, практичних занять і консультацій.
18. Поясніть критерії оцінювання змісту семінарського заняття.
19. Рекомендації щодо використання певних принципів дидактики при проведенні семінарських занять;
20. Методи, прийоми та засоби активізації пізнавальної діяльності студентів;
21. Поясніть про вміння слухати і конспектувати лекції.
22. Обґрунтуйте значення книги в системі професійної підготовки.
23. Самостійна підготовка студента до семінарських, та інших видів занять;
24. Суть підготовки студента до виступу на семінарському занятті;
25. Зробіть короткий екскурс в історію дистанційного навчання.
26. У чому суть дистанційного навчання?
27. Опишіть вимоги, яким має відповідати наукова інформація;
28. Поясніть суть форм, видів і методів науково-дослідної роботи студентів.
29. Обґрунтуйте і організації науково-дослідної роботи студентів.
30. Розкажіть про умови організації науково-дослідної роботи студентів.
31. Порядок написання рецензії на наукову працю, посібник;
32. Вимоги та послідовність написання реферату;
33. Послідовність і правила написання наукової статті, тез.
34. Розкажіть про аналіз та оцінювання навчальних досягнень студентів.
35. У чому суть функцій оцінювання навчальних досягнень студентів.
36. Особливості, критерії та методи оброблення результатів контролю;
37. Методи і форми контролю знань, умінь і навичок студентів;

5.4. ЗАВДАННЯ. Підготувати аналітичну письмову роботу на одну із тем:

1. Обґрунтуйте методику проведення лекції.
2. Лекція як провідна форма організації навчання;
3. Переваги лекційного методу у вищій школі та шляхи усунення недоліків;
4. Обґрунтуйте методику проведення семінарського заняття.
5. Дидактичні завдання різних типів семінарських занять та особливості їхнього проведення;
6. У чому суть методики підготовки до семінарських занять;
7. Розкажіть про методику підготовки до екзаменів і заліків;
8. У чому суть перспектив вдосконалення самостійної роботи студентів.
9. Роль науково-педагогічних працівників в оволодінні студентами навичками самостійної роботи;
10. Особливості самостійної роботи студентів заочної форми навчання;
11. Обґрунтуйте мотиви і принципи організації дистанційного навчання.
12. Охарактеризуйте умови ефективності дистанційного навчання
13. Дидактичні вимоги до електронних навчальних засобів;
14. Оформлення результатів науково-педагогічних досліджень.
15. Організація і підготовка дисертаційної роботи до захисту.

16. Як здійснюється керівництво, планування та облік науково-дослідної роботи студентів.
17. Завдання педагогічної діагностики і педагогічної кваліметрії;
18. Кваліметрія дисертацій;
19. Характеристики та критерії оцінювання якості дисертаційних робіт;
20. Поясніть принципи, види та методи оцінювання навчальних досягнень студентів.
21. Розкажіть про модульно-рейтингову і кредитно-модульну технологію навчання та оцінювання навчальних досягнень студентів
22. Принципи різних методів вибіркового контролю.

5.5 ЗАВДАННЯ. Підготуйте контрольну роботу із двох обраних вами тем дисципліни:

1. Концепція підготовки кадрів у системі вищої освіти
2. Навчально-методична робота
3. Складові навчально-методичного забезпечення
4. Академічна лекція в системі професійної підготовки студентів
5. Технологія і техніки підготовки академічної лекції
6. Дидактичні і методичні вимоги до академічної лекції
7. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі
8. Дидактичні основи семінарських, практичних та інших форм занять
9. Види семінарів, вимоги до їх організації та проведення
10. Методики організації та проведення практичних, занять, консультацій
11. Особливості навчальної роботи студентів
12. Адаптація студентів до самостійної навчальної роботи
13. Уміння слухати і конспектувати лекції
14. Підготовка до практичних, семінарських занять та контрольних заходів
15. Соціально-економічні потреби в дистанційній освіті
16. Короткий екскурс в історію дистанційного навчання
17. Сутність дистанційного навчання
18. Мотиви і принципи організації дистанційного навчання
19. Умови ефективності дистанційного навчання
20. Наукова робота студентів – важливий чинник ефективності професійної підготовки фахівців з вищою освітою
21. Системність в організації науково-дослідної роботи студентів
22. Форми й види науково-дослідної роботи студентів
23. Методи організації науково-дослідної роботи студентів
24. Значення аналізу та оцінювання навчальних досягнень студентів
25. Функції оцінювання навчальних досягнень студентів
26. Принципи, види та методи оцінювання навчальних досягнень студентів
27. Методика проведення контрольних дій у вищій школі
28. Європейська кредитно-трансферна система навчання та оцінювання навчальних досягнень студентів

6 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес при викладанні дисципліни повністю забезпечується.

I. Технічні засоби навчання: ноутбук; проектор; інтерактивна дошка.

II. Програмне забезпечення: Power Point, Microsoft Excel, SPSS, платформа дистанційного навчання Moodle.

6.1 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

За джерелами знань: *словесні* – лекція, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; *наочні* – спостереження, ілюстрація, демонстрація; *практичні* – вправи, завдання, рішення ситуаційних задач, круглий стіл, інсценування, ділова гра.

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративні, проблемні, частково-пошукові.

6.2 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточне усне опитування, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, захист аналітичних робіт, творчих робіт; виконання індивідуальних завдань; перевірка конспектів лекцій, планів-конспектів семінарських занять, першоджерел, контрольної роботи, екзамен.

7 СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ АСПІРАНТІВ

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань аспірантів на іспиті згідно з розкладом сесії. Відповідно до положення про систему рейтингової оцінки знань застосовується наступна система оцінювання.

№ з/п	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1.	Поточні опитування на семінарських заняттях (передбачено 4 відповіді)	4 x 5 = 20	Протягом семестру
2.	Підготовка індивідуального завдання (макс. бал)	1 x 10 = 10	Протягом семестру
3.	Організація самостійної роботи (макс. бал)	10	Протягом семестру
4.	Написання аналітичної письмової роботи (макс. бал)	10	До початку сесії
5.	Контрольна робота (макс. бал)	10	До початку сесії
6.	Іспит (макс. бал)	40	Екз. сесія
	Разом (макс. бал)	100	Екз. сесія

7.1 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Опитування і доповіді на семінарських заняттях

Перелік тем подано у пункті 5.1. Даний вид контролю це форма контролю, яка дозволяє оцінити вміння студентів:

- 1) самостійно опрацювати матеріал та аргументовано викладати його в логічній послідовності;
- 2) відповідати на запитання викладача та однокурсників.

Максимальна оцінка за відповідь на семінарському занятті – 5 балів.

Критеріями для оцінювання виступають:

Оцінка 5 балів ставиться у випадку:

- студент вільно володіє, визначеними програмою, знаннями і уміннями;
- правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;

- висловлює власне ставлення до навчального матеріалу;
- відповідь чітка і завершена; мова виразна.
Оцінка 4 балів ставиться у відповідності з попередніми вимогами, але:
- студент має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь;
- при доборі фактів припускається незначних помилок;
- власне ставлення студентом висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності; мова зрозуміла.
Оцінка 3 бали ставиться в тому випадку, коли:
- студент користується лише окремими знаннями й уміннями;
- порушує логіку викладу;
- відповідь недостатньо самостійна;
- аргументація слабка, мова спрощена;
- є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках.
Оцінка 0-1 бали ставиться в разі незнання більшої частини матеріалу, відсутності будь-якої логіки викладу, а саме:
- студент не володіє необхідними для здійснення завдання уміннями;
- головного фактичного матеріалу не знає.

7.2. Підготовка самостійної та аналітичної письмової роботи

Перелік тем самостійної роботи подано у пункті 5.3, а теми аналітичних робіт у пункті 5.4. Самостійна робота, як і аналітична робота повинні бути завантажені у систему Moodle до її презентації. Роботи подаються на перевірку в письмовому вигляді та передбачають публічний захист. Тривалість захисту робіт до 10 хв, з яких 5 хв відводиться на презентацію та 5 хв на можливі запитання після неї.

Письмові роботи виконують на комп'ютері, оформлюють в текстовому редакторі «WORD» (шрифт 14, «Times New Roman», інтервал 1,5). Поля: верхнє – 2,0 мм, нижнє – 2,0 мм, ліве – 2,5 мм, праве – 1,5 мм. Роботу роздруковують на принтері з одного боку аркуша паперу формату А4 (210X297 мм). Обсяг роботи складає: 10-15 сторінок.

Критеріями оцінювання доповіді виступають:

- усна презентація доповіді на семінарському занятті. Критерії аналогічні критеріям опитування на групових заняттях (50 %);
- повнота відповідей на питання поставленні після презентації доповіді (50 % оцінки).

7.3. Підготовка контрольної роботи

Перелік тем контрольних робіт подано у пункті 5.5. Контрольна робота повинна бути завантажена у систему Moodle. Критеріями оцінювання виступають:

- 1) повнота розкриття теми роботи (50 %, 4 бали);
- 2) опора на першоджерела відповідно до теми роботи (30 %, 3 бали);
- 3) дотримання вимог до структури роботи та технічного оформлення (20 %, 3 бали).

Оцінювання знань студента під час **екзамену** здійснюється за 100-бальною шкалою, прийнятою у ЧНУ імені Петра Могили.

Оцінка **«Відмінно» – 90–100 балів** ставиться за умов, якщо студент вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

Оцінка «Добре» – **75–89 балів** ставиться за умов, якщо студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання

Оцінка «Задовільно» – **60–74 балів** виставляється студенту в разі, якщо він володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу має елементарні, нестійкі навички виконання завдання

Оцінка «Незадовільно» – **21–60 балів** виставляється студенту в разі, коли студент має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
67–74	D	задовільно	
60–66	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Плани лекційних занять.
3. Плани семінарських занять.
4. Завдання для самостійної роботи.
5. Рекомендована література: базова та додаткова.
6. Інформаційні ресурси.

9 ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль проводиться у відповідності з навчальним планом у формі семестрового іспиту. Іспит з даної дисципліни має на меті перевірку знань студентів з теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань при вирішенні практичних завдань, а також навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою. Іспит проходить в усній формі за білетами.

ЗАПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Розкажіть про дидактичні основи семінарських, практичних та інших форм занять.
2. Охарактеризуйте види семінарів, вимоги до їх організації та проведення.
3. У чому суть методики організації та проведення семінарських, практичних занять і консультацій.
4. Поясніть критерії оцінювання змісту семінарського заняття.
5. Обґрунтуйте методику проведення семінарського заняття.
6. Розкажіть про особливості навчальної роботи студентів.
7. У чому суть адаптації студентів до самостійної навчальної роботи.
8. Поясніть про уміння слухати і конспектувати лекції.
9. Обґрунтуйте значення книги в системі професійної підготовки.
10. У чому суть методики підготовки до семінарських занять;
11. Розкажіть про методику підготовки до екзаменів і заліків;
12. У чому суть перспектив вдосконалення самостійної роботи студентів
13. Розкажіть про соціально-економічні потреби в дистанційній освіті.
14. Зробіть короткий екскурс в історію дистанційного навчання.
15. У чому суть дистанційного навчання?
16. Обґрунтуйте мотиви і принципи організації дистанційного навчання.
17. Охарактеризуйте умови ефективності дистанційного навчання
18. Розкажіть про наукову роботу студентів як важливий чинник ефективності професійної підготовки фахівців з вищою освітою.
19. Охарактеризуйте методичні основи і системність організації науково-дослідної роботи студентів.
20. Поясніть суть форм, видів і методів науково-дослідної роботи студентів.
21. Обґрунтуйте и організації науково-дослідної роботи студентів.
22. Розкажіть про умови організації науково-дослідної роботи студентів.
23. Оформлення результатів науково-педагогічних досліджень.
24. Організація і підготовка дисертаційної роботи до захисту.
25. Як здійснюється керівництво, планування та облік науково-дослідної роботи студентів
26. Розкажіть про значення аналізу та оцінювання навчальних досягнень студентів.
27. У чому суть функцій оцінювання навчальних досягнень студентів.
28. Поясніть принципи, види та методи оцінювання навчальних досягнень студентів.
29. Охарактеризуйте методику проведення контрольних дій у вищій школі.
30. Розкажіть про модульно-рейтингову і кредитно-модульну технологію навчання та оцінювання навчальних досягнень студентів
31. Розкажіть про предмет і об'єкт дидактики вищої школи.
32. Поясніть сутність і методологічні засади навчання.
33. Охарактеризуйте рушійні сили та логіку навчального процесу.
34. Обґрунтуйте структуру процесу оволодіння знаннями, уміннями та навичками
35. Розкажіть про розвиток і становлення організаційних форм навчання.
36. Поясніть типологію і характеристику методів навчання.
37. У чому суть дидактичних вимог до вибору методів навчання
38. Розкажіть про методи навчання залежно від типу пізнавальної діяльності
39. Поясніть суть методів навчання за логікою передачі інформації
40. У чому суть методів навчання за ступенем керування навчальною діяльністю

41. Обґрунтуйте шляхи оновлення системи вищої освіти в Україні.
42. Який зміст ви вкладаєте у поняття "форми організації навчання"?
43. На вашу думку, лекція – це форма, метод чи вид навчальної діяльності?
44. Охарактеризуйте історичний аспект розвитку і становлення лекції.
45. Яке місце потрібно відводити лекційному методу навчання у сучасному ВЗО?
46. Як мають реалізовуватися основні функції навчання у процесі лекційної роботи?
47. Чи можна стверджувати, що в сучасній вищій школі лекція є головним видом навчальної праці? Обґрунтуйте свої міркування.
48. У чому ви вбачаєте зв'язок лекції із самостійною роботою студента?
49. Якою має бути лекція за своєю структурною побудовою?
50. Як ви розумієте технологію і техніку підготовки до лекції?
51. Розкрийте технологію підготовки до лекції.
52. Якими мають бути темп і ритм лекції?
53. У чому ви вбачаєте виховні можливості лекції у вищій школі?
54. Як ви ставитесь до питання конспектування змісту лекції?
55. Які особливості використання на лекції проблемних ситуацій?
56. У чому мають виявлятися елементи педагогічної техніки викладача на лекції?
57. Що ви бачите в лекції: монолог чи діалог?
58. Назвіть вимоги до мовленнєвої культури педагога-лектора.
59. У чому має виявлятися мовленнєва культура педагога-лектора?
60. Охарактеризуйте компоненти вияву мовної культури лектора.

**ЗРАЗОК «НУЛЬОВОГО» ВАРІАНТУ
ІСПИТОВОГО БІЛЕТУ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ № 0

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Освітньо-науковий ступінь – Доктор філософії

Галузь знань: 12 Інформаційні технології

Спеціальність 123 Комп'ютерна інженерія

Навчальна дисципліна

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ ДИСЦИПЛІН

1. У чому суть методів навчання за ступенем керування навчальною діяльністю (максимум 10 балів).
2. Розкажіть про дидактичні основи семінарських, практичних та інших форм занять (максимум 10 балів).
3. Охарактеризуйте методику проведення контрольних дій у вищій школі (максимум 20 балів).

Завідувач кафедри

О. А. Кузнецова

Екзаменатор

Р. В. Чубук

10 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

10.1. ОСНОВНА

1. Баханов К. О. Організація особистісного-орієнтовного навчання: Порадник молодого вчителя : посібник. Харків : Основа, 2019. 159 с.
2. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посіб. Київ, 2019.
3. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи : підручник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
4. Головка М. В. Загальні тенденції та психолого-педагогічні проблеми запровадження сучасних технологій навчання. Нові технології навчання. 2021. Вип. 30. С. 89–98.
5. Добровська Л. М. Електронний навчально-методичний комплекс як засіб пізнання та організації навчання в технічних ВНЗ. Педагогіка і психологія. Вісник АПН України : наук.-теор. та інформ. журнал АПН України. 2021. № 3. С. 32–41.
6. Компетентнісний підхід до організації навчального процесу – ключ до його оновлення. Освіта України. 10 серпня 2019 р. (№ 59). С. 7.
7. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота та ін. Київ, 2020. 265 с.
8. Сисоєва С. О., Алексюк М. А. Педагогічні технології у неперервній освіті. Київ, 2020.

10.2. ДОДАТКОВА

9. Чубук Р.В. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Педагогіка» / Р.В. Чубук. Миколаїв : ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. 48 с. (Метод. серія; вип. 307). <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/392>
10. Чубук Р. В. Педагогіка вищої школи : метод. рек. до вивчення курсу. Миколаїв : ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 83 с. (Метод. серія).